

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

หน่วยที่ ๑ พื้นฐานอ่านเขียน

เรื่อง เสียงในภาษาไทย

(เสียงสระ)

ผู้สอน ครุณิสาชล รุ่งเนย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เสียงในภาษาไทย

(เสียงสระ)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายตำแหน่งของสระในภาษาไทยได้
๒. จำแนกสระในภาษาไทยได้

ชนิดและลักษณะของเสียงสระในภาษาไทย

เสียงในภาษามีอยู่ ๓ ชนิด ได้แก่

เสียงสระ เสียงพยัญชนะ และเสียงวรรณยุกต์

สระในภาษาไทย มี ๒๑ รูป ๒๑ เสียง

รูปสระ เป็นเครื่องหมายที่เขียนขึ้นแทน
เสียงสระ โดยใช้เขียนโดด ๆ หรือใช้เขียน
ประกอบกับรูปสระใหม่ มี ๒๑ รูป

เสียงสระ

เสียงสระในภาษาไทยมี ๒๑ เสียง แบ่งเป็น

๑. สระเดี่ยว ๑๘ เสียง
๒. สระประสม ๓ เสียง

ประเภทของรูปสระ

สระคงรูป คือ สระที่นำไปประสมกับพยัญชนะแล้ว
ไม่มีการเปลี่ยนรูป ไม่ว่าจะคำนั้นจะมีตัวสะกดหรือไม่มีตัว เช่น

ม + -า → มา

ช + โ- + น → โชน

ล + -อะ → เลอะ

จ + ะ → จะ

ประเภทของรูปสระ

สระลดรูป คือ สระที่นำไปประสมกับพยัญชนะแล้ว
รูปสระบางตัวจะหายไปเมื่อมีตัวสะกด

ค + โ-ะ + น → คน   จ + อ + ร → จร

ประเภทของรูปสระ

สระเปลี่ยนรูป คือ สระที่นำไปประสมกับพยัญชนะแล้ว
รูปสระบางตัวเปลี่ยนรูปไปเมื่อมีตัวสะกด ได้แก่

สระ - ะ เปลี่ยนรูป - ั เป็น - ุ เช่น ก + -ะ + ด

สระ - ะ เปลี่ยนรูป - ะ เป็น - ั เช่น ป + -ะ + น

สระอยู่ที่ใด

๑. เขียนไว้หน้าพยัญชนะมี ๔ รูป ได้แก่ เ ใ โ โ
๒. เขียนไว้หลังพยัญชนะ ๗ รูป ได้แก่ ะ ๑ ฤ ๒ ร ๓ ว ๔ อ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐
๓. เขียนไว้บนพยัญชนะ มี ๕ รูป ได้แก่ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕
๔. เขียนไว้ล่างพยัญชนะมี ๒ รูป ได้แก่ ๑ ๒
๕. เขียนโดด ๆ ไม่ต้องประสมพยัญชนะมี ๔ รูป ได้แก่ ฤ ฦ ฦ ภา

ให้นักเรียนระดมความคิดเกี่ยวกับ
การวางสระไม่ถูกตำแหน่ง
จะมีผลอย่างไร พร้อมศึกษาใบความรู้
เรื่อง ตำแหน่งของสระในภาษาไทย

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th รายวิชา ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ใบความรู้ เรื่อง ตำแหน่งของสระในภาษาไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง เสียงในภาษาไทย (เสียงสระ)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สระอยู่ที่ใด

สระ ๒๑ รูป มีวิธีเขียนดังนี้

๑. เขียนไว้หน้าพยัญชนะมี ๔ รูป ได้แก่ เ ไ โ โ
๒. เขียนไว้หลังพยัญชนะ ๗ รูป ได้แก่ ะ ๑ ฤ ย ร ว อ
๓. เขียนไว้บนพยัญชนะ มี ๕ รูป ได้แก่ ั ึ ึ ึ ึ ุ ู
๔. เขียนไว้ล่างพยัญชนะมี ๒ รูป ได้แก่ ุ ู
๕. เขียนโดด ๆ ไม่ต้องประสมพยัญชนะมี ๔ รูป ได้แก่ ฤ ฦ ฦ ฦ
๖. ใช้ได้ตามลำพังไม่ต้องประสมกับรูปสระอื่นมี ๑๗ รูป ได้แก่ ะ ั ึ ึ ึ ึ ุ ู เ ไ โ ฤ ฦ ฦ ฦ ร อ
๗. ต้องประสมกับรูปสระอื่นมี ๔ รูป ได้แก่ ั ึ ึ ึ ึ ุ ู
๘. ใช้ลำพังก็ได้ใช้ควบกับพยัญชนะก็ได้ ออกเสียงคล้ายมี ร อยู่ด้วย มี ๑ รูป คือ ฤ (ตัว ฦ ฦ ฦ ตามหลักก็ใช้ควบกับพยัญชนะได้แต่ไม่มีที่ใช้)
๙. ใช้เป็นสระก็ได้ ใช้เป็นพยัญชนะก็ได้ มี ๔ รูป ได้แก่ ย ร ว อ

ให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง เสียงในภาษาไทย (เสียงสระ)

สามารถดาวน์โหลดใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th รายวิชา ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ใบงาน เรื่อง เสียงในภาษาไทย (เสียงสระ)

กิจกรรมที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย หน้าข้อความที่ถูกต้อง และเขียน เครื่องหมาย หน้าข้อความที่ไม่ถูกต้อง

- ..... ๑. แหล่งเริ่มต้นของเสียง คือ ปาก
- ..... ๒. เสียงสระ และเสียงพยัญชนะนับเป็นเสียงในภาษา
- ..... ๓. เสียงที่มนุษย์ใช้เพื่อสื่อความหมาย คือเสียงในภาษา
- ..... ๔. เสียงในภาษาเกิดจากลมเดินทางจากปอดผ่านหลอดลมออกมาทางช่องปากหรือ จมูกโดยไม่กระทบสิ่งใดเลย
- ..... ๕. อวัยวะต่าง ๆ ในปาก เช่น ลิ้นไก่ ลิ้น ฟัน เพดาน และริมฝีปาก มีส่วนในการ ทำให้เกิดเสียงในภาษาฟังเป็นเสียงต่างกันออกไป

ใบงาน เรื่อง เสียงในภาษาไทย (เสียงสระ)

กิจกรรมที่ ๒ คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามลงในช่องว่างต่อไปนี้ให้ถูกต้องเหมาะสม

๑. เสียงในภาษาเริ่มต้นที่ .....
๒. เสียงในภาษาไทยแบ่งออกได้..... เสียง ได้แก่.....
๓. เสียงสระที่อยู่ในคำเหล่านี้ คือ
ชู .....แซง .....งอ ..... ัวว.....

ใบงาน เรื่อง เสียงในภาษาไทย (เสียงสระ)

กิจกรรมที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามลงในช่องว่างต่อไปนี้ให้ถูกต้องเหมาะสม

๔. นักเรียนจำแนกคำสระเสียงเดี่ยวแท้ลงในช่องว่าง

กวน

จืด

กลิ้ง

ตู้

ขลุ่ย

เปื้อน

เตรียม

เทพ

เกล็ด

เพ็ชร์

กัด

จาน

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน เรื่อง เสียงในภาษาไทย (เสียงสระ)

กิจกรรมที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามลงในช่องว่างต่อไปนี้ให้ถูกต้องเหมาะสม

๕. ขีดเส้นใต้คำที่มีสระประสม (สระเลื่อน)

ทุ้งนา

ป่าเขา

หนองน้ำ

บ้านเรือน

สรุปความรู้

เรื่อง **เสียงสระ**

เสียงในภาษา หมายถึง เสียงที่มนุษย์เปล่งออกมา
เพื่อใช้สื่อความหมายระหว่างมนุษย์ด้วยกัน

อวัยวะที่ทำให้เกิดเสียง ได้แก่ ปอด
หลอดลม กล่องเสียง ลิ้นไก่ ในช่องปาก ได้แก่
เพดาน ลิ้น ปุ่มเหงือก และริมฝีปาก

เสียงสระ ในภาษาไทยแต่เดิม

นักภาษาศาสตร์กล่าวว่า **มี ๒๔ เสียง** ใน
ปัจจุบันนับเพียง ๒๑ เสียง และมีรูปสระ
อีก ๒๑ รูป

